

Philippe Carré, listamaður:

Fyri meg føra allir vegir til Tórshavn

– Mín musa er Havnin, og har er ongin endi á, hvussu nógvur máttar man kann avmynda hana. Í eygum ferðamansins hevur Havnin eitt slag av reinleika, tú ikki finnur nógv aðrastaðni, sigur Philippe Carré.

Til mánadagin komandi er høvið at síggja fram-sýning hansara, "Havnin - konstruktión undir stjørnunum" í Smiðjuni í Lítluvík.

Ein jólaframsýning er ein góður máti at enda tað gamla árið og byrja tað nýggja.

TURID KJØLBRO

Í flestu stórbýum úti í heimi eru vanligar áhugaverdar framsýningar eins og nýggjar sjónleika- og tónleikaframförlur um jólini. Fólk hava fri og tí stundir at ganga til ymiskt saman við familju og vinum.

Vanliga er stongt og myrkt í Smiðjuni í Lítluvík millum jól og nýggjárs, eins og á flestu øðrum framsýningarstøðum í Havnini. Men í ár eru bæði ljós og fagrir litir at síggja í Smiðjuni. Framsýningin "Havnin - konstruktión undir stjørnunum" hjá fransmanninum Philippe Carré læt upp tann 17. desember. Hon er opin til 4. januar, so fólk kunnu nýta onkra løtu hesar frídagar til at stökka inn á gólvíð í Smiðjuni og uppliva Havnina á ein eitt sindur øðrvísi hátt.

Konstruktión

Konstruktión er eitt sera dekkandi orð, tá ið tú skalt greiða frá hesum myndunum. Tað er talan um eina uppbygging, eina lading, sum eru húsin laðað upp eitt og eitt, onkuntíð sum í einum settikassa, húsin í hvør sínum litla kassa formaðir av gøtum sum eru rundan um tey. Gøturnar eru sæddar úr loftini og á teimum standa húsafasurnar, ið eru sæddar, sum stóðst tú beint framman fyri teir. Sostatt er ikki talan um nakar vanligt perspektív í myndini, alt hevur sama støddarstig.

Í hvørji mynd sært tú ein heilan býling. Býurin verð-

ur sæddur meira í størri eindum, og ikki bara sum úr einum vindeyga ella á eini vanligari fotomynd. Av tí at gøturnar tykjast vísa veg gjøgnum myndirnar, hevur tú eina kenslu av rúmd í hesum býlingi, hvussu tað er at standa mitt í honum, ella kanska rættari ganga runt í honum. Tú sært øll húsin, sum tú vanliga bara veitst eru har, men ikki sært soleiðis við berum eygum.

Tað sum hevur størsta týðningin er at finna tey serligu arkitektonisku eyðkennini í hvørjum býlingi, tað sum tú minnst býlingin fyri, og royna at endurskapa atmosferuna.

Hetta fyrsta lagið í myndini, gøturnar við húsum á, er sum eitt slag av nót, men ofta hevur tú eisini eina kenslu av himmali ella havi ella báðum tveimum í senn. Stjørnur koma fram har tú helt tað var hav, ella aldur, har tú hugsaði tær himmal. Í Føroyum verða elementini blandað saman, himmal og hav standa so ofta í einum.

Hugmyndasamband

Oftast er eisini eitt triðja lag aftan fyri hesi fyrri, eitt slag av rimaverki. Philippe sigur frá, at tað eru nógvur ymsiskar hugmyndir samanbundnar her, t.d. kunnu vit hugsa okkum rimaverkið sum ein bygging, sum tá ið tú byggir eina hús, ella stórvíðir á einum húsi undir bygging, sum hann sæst, áðrenn klæðningurin er smiðjaður uppá.

Ella sum eitt klivlag á einum spællplássi, ella sum um vit eru farin handan pall í einum sjónleikarhúsi, og síggja, hvussu pallurin er uppbyggdur, tog og ymskar rammur sum halda allari pallmyndini. Eisini ber til at fara enn longri í hugmyndasambandinum. Rimaverkið kann vera ein fiskinót, grundarlagið undir okkara samfelagi, ella tað kann bindast saman við hesar stálborgirnar, boripallarnar, sum kanska einaferð fara at standa mitt úti í havi okkara. Eisini kann hetta rimaverkið bera okkum aftur í tíðina, fleiri milliónir ár, so vit minna okkum á, at einaferð var hetta eitt trævaksið land, veldugar metasequoia, sum kola-

lyndirnar bera boð um.

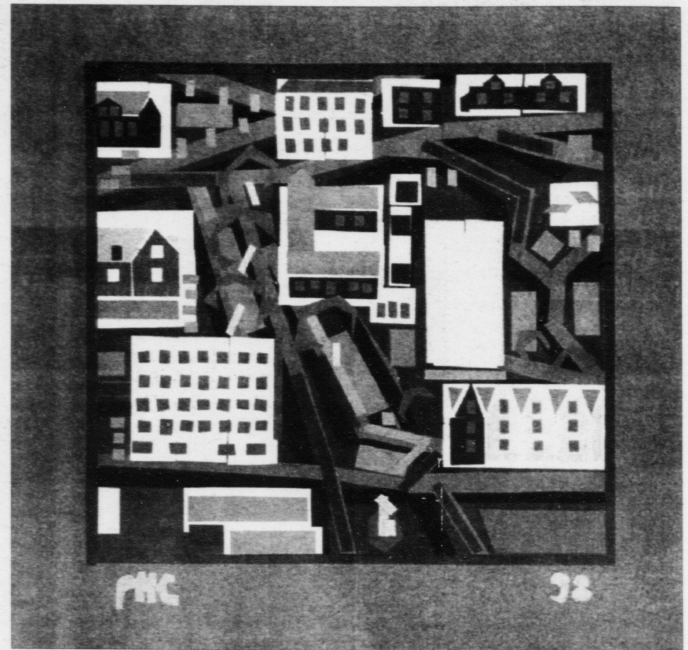
Ein mynd "Vágsbotn, Smiðjan í Lítluvík - Ponte Vecchio" er eitt dømi uppá eitt annað slag av hugmyndasambandi. Her er tað ein umskapan frá eini mynd til eina aðra, ella nakrir formar í einum býlingi í Havn, sum fáa teg at hugsa um tað kendu Ponte Vecchio í Firenze í Italia. Skapið av gøtum kring Vágsbotn og Skálatrøð, jólaframsýning, skapið sum ljósin av bilunum gera, tá ið teir koyra um kvöldið, gera nakrar bogar, sum kunnu fáa teg at hugsa um formarnar á Ponte Vecchio, ein brúg úr miðöld, har hús vóru bygd uppá. Tá ið tú hyggur at hesi brúnnið fært tú hava eina kenslu av, at húsin bara eru máláð uppá sum ein mynd.

Føroyar, Havnin og ferðamaðurin

Vit hoyra ofta, at føroyskir listamenn hava ringt við at fara aðrastaðni í verðini at fáa íblástur til sínar myndir. Hvat fær ein fransmann til at halda á at gera myndir av Føroyum og serliga Havnini.

Tað sum fyri ferðamannin er so hugtakandi við Føroyum er fyrst og fremst havið. Tað er havið, sum hevur formað oyggjarnar og fólkioð sum býr her. Hugtakandi eru eisini hesar basaltborgirnar, fjøllini klødd við klorofyl, og at mitt í hesi dominerandi náttúruni glitra her og har hesi stjørnureiðri innast í dølunum, - bygd-irnar. Tá ið tú kemur av Oyggjavegnum og hyggur út yvir Havnina, er tað sum flýgur tú yvir einari dýnu av stjørnustú. Vanliga siga vit, at allir vegir føra til Rom, men fyri meg føra allir vegir til Tórshavn, sigur Philippe.

Listamenn finna sær ofta eina modell, eina musu, sum teir avmynda á óendaliga nógvur máttar og royna at gera so stórfringna og vakra sum til ber. Mín musa er Havnin, og har er ongin endi á, hvussu nógvur máttar man kann avmynda hana. Í eygum ferðamansins hevur Havnin eitt slag av reinleika, tú ikki finnur nógv aðrastaðni. Í mun til aðrar høvudsstaðir hevur Havnin varðveitt sína menniskjansligu dimensión. Hóast alt er

her, sum tú væntar tær av einum høvudsstaði, er ein kensla av bygd ella menniskjansligum nærleika. Havnin er ikki ein "sminkaður" býur, her er onki gjort fyri at tekkjast ferðavinnuni, hann er ein ektadur býur.

Havið og náttúran sum heild avgera urbanismuna. Tá ið tú gongur framvið einum av hesum stóru klettunum, sum liggja berir so nógv staðni í býnum, skilur tú, hvussu nær tú ert upprunanum. Í øðrum stórbýum er alt slættað og undir í betong, - her kennir tú, hvussu tað var, tá ið okkara tíðaraldrur byrjaði. Her er enn heyygjut og bratt, gøturnar eru kringlutar og fylgja landslagnum, og húsin liggja sjáldan eftir eini beinar striku. Í mun til ta veldugu, dominerandi náttúruna, og tað óbliða veðurlagið, er býurin sjálvur so hugnaligur. Eitt sum ein kann undrast á er, at hóast tú kundi hugsað tær, at vit kanska áttu at bygt sterkar bygningar, nærmast borgir, fyri at standa ímóti náttúrumáttunum, so er tvørturímið bygt smátt, lætt og hugnaligt. Havnin hevur staðið ímóti betonginnrásini, teir fáu stóru klombrutu bygningarnir standa heldur sum eitt ræðudømi um, hvussu man ikki eigur at gera, og undirstrika, hvussu hugnaligar og vakrar tær smærri og lættari trækonstruktiónirnar eru. Í øðrum býum, har náttúran hevur mist valdið, vantar ofta hesin hugnin.

Litirnir í myndunum eru bjartir og kortini eru teir oftast teir veruligu litirnir,

sum vit finna í býnum, tí eitt av serstøkunum við Havnini og øðrum býum og bygdum í Føroyum er hóast alt litirnir, ið standa sum mótsetning til ta ofta myrku

náttúruna. Hesar "konstruktiónirnar undir stjørnunum" leiða okkum út á eina ferð, sum er veruleiki okkara, og gevur eygum okkara møguleika at enduruppdaga býin.

NORRØNI EFTIRSKÚLIN

Okkum tørvar lærara, sum kann undirvísa í onkrum av hesum lærugreinum: týskum, enskum, tónleiki, støddfrøði og føroyskum.

Arbeiðið umfatar undirvísing og næmingaumsjón.

Løn og setanarkor sambært sáttmála millum danska Figgjarmálaráðið og Lærernes Centralorganisation í Danmark.

Føroyskir lærarar/undirvísarar kunnu fáa starvsaldurin við sær úr føroyska fólka-skúlanum.

Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til skúlastjóran Kjell Birknes á tlf. 097836100 ella 097836612.

Umsókn skal stílast til Eftirskúlafelagið, Undir Fossum 66, 700 Klaksvík, tlf. 456062 og skal vera nevndin í hendi sum skjótast.

Skúlin byrjar aftur 6. januar 1999.

Nevndin fyri Norrøna Eftirskúlan